

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 6. De defectibus contritionis, qui reddunt Pænitentiaë sacramentum
inualidum,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78322](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78322)

Secundum est, si necessarium sit habere propositum vitandi quodcumque peccatum mortale, multo magis esse vitandi occasionem peccati mortalis, quæ adhuc & ipsa mortale peccatum fuerit.

Tertium, ut aliquid, quod non est de se peccatum censetur proxima occasio peccati, respectu alius peccati, requiritur ut ipsum tale sit quod frequenter inducat homines illius conditionis ad peccatum: vel certe ut constet experimento, habere talem effectum in tali homine. Ratio est: quia nequit assignari aliud, in quo consistat eiusmodi, ut sic dicam proximitas. De qua adverte, posse perinde iudicari, ac de proximo periculo lapsus funambuli iudicatur ex eo, quod ipse sit de genere hominum debilibus pedibus, aut aliter ineptorum ad illud exercitium: vel ex eo, quod tale quid attentans, labi cum graui læsione corporis ordinariè soleat.

Quartum est, adhuc requiritur, ut talis occasio sit voluntaria, seu libere assumpta: non autem oblata inuito, & quantum potest repugnanti. Nam si voluntaria non sit, sed potius quædam moralis impotentia resistendi, nec etiam voluntarium erit illud quod ex ea sequetur: & per consequens nec peccatum: cum nullum peccatum sit nisi voluntarium 15. *quasi. r. in initio.* Qualiter autem procedere debeat Confessorius cum eo qui deficit in tali proposito, iam traditum est in *precedenti lib. 2. cap. 8.*

64. Quod vero Caietanus in *summula verbo periculum* significat captare talem occasionem; esse ex suo genere veniale peccatum cuiusdam incaute; admitti potest cum occasio fuerit remota, quia tunc procedit illi ratio: nimirum quod occasione presente, adhuc in libertatis arbitrio restet, mortaliter peccare. Quando vero occasio peccati mortalis fuerit antedicto modo proxima; tenendum est cum Nauarr. & alijs quorum meminit Henriquez in *summa Theolog. pract. lib. 4. cap. 24. §. 4. lit. B.* Pœnitentes quamuis cum aliquo dolore confiteantur omnia sua peccata, non esse absolubendos, si in aliqua proxima occasione mortaliter peccandi perseverent, tanquam ij qui manent in statu peccati mortalis, per huius virtuales affectionem; tanquam amorem periculi, in quo peribunt.

De adiungendo proposito confitendi, & satisfaciendi proposito emendationis in usu Sacramenti Pœnitentiæ.

SECTIO IV.

65. **S**perest monendum: quod etsi contritio secundum se spectata, contenta sit proposito de quo dictum est hætenus: nihilominus in ordine ad Sacramentum Pœnitentiæ requirere specialiter, ut sit cum proposito debite confitendi & satisfaciendi; hoc enim patet per illud quod in Concil. Trident. *sess. 6. cap. 14.* statuitur: Christiani hominis pœnitentiam post lapsum, requirere non modo cessationem à peccatis, & eorum detestationem: verum etiam eorumdem Sacramentalem confessionem, saltem in voto, & suo tempore faciendam, ac Sacerdotalem absolutionem, itemque satisfactionem per ieiunia, elemosinas, orationes, & alia pia spiritalis vitæ exercitia. Adde illud, quod in sequenti *sess. 14. cap. 4.* statuitur; etsi aliquando contritionem charitate perfectam esse contingat, hominemque Deo reconciliari priusquam Sacramentum pœnitentiæ actu suscipiatur: ipsam nihilominus reconciliationem, ipsi contritioni sine Sacramenti voto, quod in illa includitur, non esse adscribendam.]

66. **V**nde sequitur, quia contritio votum Sacramenti includit hoc nomine, quod in lege Evangelica requiratur, ut pœnitens detestetur peccata sua cum proposito suscipiendi Pœnitentiæ Sacramentum, quod pro fidelibus, quoties post Baptismum in peccatum labuntur, Deo reconciliandis institutum est à Christo, *ex eadem sess. 14. cap. 1. & Can. 1.* Sequitur, inquam, contritionem debere esse cum proposito confitendi Sacerdoti sufficientem iurisdictionem habenti (quod vocant *propositum suscipiendi peccata sua Ecclesia clauibus*) & pro illis satisfaciendi; quandoquidem actus ipsi confessionis & satisfactionis, contritionem in animo latentem, tanquam effectus suam causam (sunt enim actus per eam imperati à voluntate informata habitu virtutis Pœnitentiæ) reddunt sensibilem, atque adeo Sacramentalem, seu qualem oportet esse Sacra-

menti materiam: quæ non nisi sensibilis esse potest ex communi doctrina de Sacramentis. Quocirca cum ipsa contritio, iisdem actus, ad integritatem Sacramenti pœnitentiæ, debent concurrere ex Dei institutione, ut in *tit. sess. 14. cap. 3.* definitur, vnde patet perfectam contritionem in lege Evangelica requirere, ut ipsa sit cum proposito confitendi & satisfaciendi debito tempore.

Quod quidem confirmatur adhuc ex discrimine, quod cernitur inter pœnitentiam ad baptismum necessariam, & eam quæ ad Sacramentum pœnitentiæ requiritur. De quo *Nauarr. in Enchir. cap. 1. num. 38.* Nam ut deducitur ex Concil. Trident. in *preced. ca. 2.* Deus se nobis offert ut pater in Baptismo; & ideo ad hunc sufficit displicentia vitæ præteritæ cum proposito nouæ: in Sacramento vero Pœnitentiæ ob ingratitude nostram, amissamque innocentiam & gratiam in Baptismo concessam, offert se tanquam Iudex, exigens non tantum detestationem vitæ præteritæ & propositum nouæ: sed etiam propositum se subiciendi clauibus Ecclesiæ, seu confitendi ac castigandi, puniendique peccata commissa: quod Concilium ibidem admonet à Patribus indicatum esse, cum pœnitentiam dixerunt esse laboriosum quemdam baptismum.

Quod autem Maior & Caietanus referente *Nauarr. in præced. num. 15.* & cum eis uterque Sotus Dominicus in *4. disput. 17. qu. 2. art. 1. in fine*; Petrus vero in *lectione 17. De pœnitentiæ sub fine*, dicitur sufficere ad perfectam contritionem ut eiusmodi propositum sit virtuale (quale censetur includi in proposito abstinenti in futurum ab omni peccato mortali. *Nauarr. ipse non admittit nisi simpliciter sed vult tantum habere locum, quando defectus temporis vel aliqua inculpabilis inconsideratio Pœnitentiæ, fuit causa quominus haberet actuale propositum. Cuius sententia ut tutior probanda est, & pœnitentibus confulenda; non tamen ut simpliciter necessaria: quia ut ipsemet ad cap. *Eccumunc De pœnitentiæ. Distinct. prima num. 1.* notat quamuis Concil. Trident. *sess. 14. cap. 4.* ad iustificationem requiratur contritio votum Sacramenti, tamen quia non requirit expresse votum actuale, sed generaliter vorum, intelligi potest in genere, actuale aut virtuale sufficere.*

CAPVT VI.

De defectibus contritionis qui reddunt Pœnitentiæ Sacramentum inualidum.

SUMMARIUM.

- 68 Datur aliqua contritio sufficiens ad validitatem Sacramenti Pœnitentiæ, etiamsi defectum aliquem perfectæ contritionis patiatur.
- 69 Conditiones perfectæ contritionis quarum defectu cognoscitur, quando illa inualidum reddat pœnitentiæ Sacramentum.
- 70 Defectus voluntarij in contritione, reddit Sacramentum Pœnitentiæ inualidum.
- 71 Quæ contritio imperfecta sufficere possit ad validitatem Sacramenti Pœnitentiæ ex Concil. Trident.
- 72 Non sufficere ad eam, quod pœnitens de peccato doleat propter infamiam & alia mala, quæ per illud sibi iniulit; non autem quia Deum offendit.
- 73 Talem tamen dolorem vitalem esse.
- 74 Attritio cum Sacramento sufficiens ad gratiam iustificantem, debet fundari in fide Christi.
- 75 Non debet de necessitate esse cum detestatione peccati, tanquam detestandi super omne detestabile.
- 76 Debet esse cum spe veniæ, saltem virtuali.
- 77 Item cum proposito firmo emendationis.
- 78 Rationes quibus id probatur.
- 79 Debet esse cum proposito, saltem virtuali, confitendi & satisfaciendi.

Non modo perfectam contritionem, qualem ex omnibus conditionibus ad eam necessarijs describit *Nauarr. in Enchir. initio primi cap.* sed etiam aliquam imperfectam, seu quæ defectum aliquem talium conditionum patiatur, sufficere posse ad Sacramentum Pœnitentiæ habetur ex Concil. Trident. *sess. 14. cap. 4.* Vbi præter contritionem charitate perfectam, quæ homo potest reconciliari Deo sine Pœnitentiæ Sacramento re ipsa suscipere: non tamen sine illius voto aliam ponit imperfectam, quæ quâvis sine Sacramento Pœnitentiæ

per se ad iustificationem perducere peccatorem nequeat: tamen cum ad Dei gratiam in Sacramento pœnitentiæ imperandam disponit: que sunt ipsius Concilij verba. Iam ut intelligatur quænam sit talis imperfecta contritio: scire oportet ex quarum conditionum perfecta contritionis defectu, censetur Sacramenti pœnitentiæ materia deficere, sufficienter ad reddendum ipsum invalidum. Cuius rei gratia notandum est, primò omni contritioni, siue perfecta siue imperfecta ad idem Sacramentum sufficienti, convenire, ut sit dolor & detestatio de peccato commissio, cum proposito non peccandi de cætero. Hæc enim est definitio, quam initio cit. c. 4. Concilium Trid. tradidit illius contritionis, quam facit primam Sacramenti Pœnitentiæ materialem partem, atque adeo necessariam ad illius validitatem sicutalia substantialia.

Norandum est secundò, omni contritioni imperfectæ, tam sufficienti ad eiusdem Sacramenti validitatem, quam nõ sufficienti, convenire, quod nec perfecta sit charitate, nec per se possit peccatorem perducere ad iustificationem: in hoc enim generaliter distinguitur à contritione perfecta, ut patet ex ante memoratis verbis Concilij Trid.

Quam sint illi defectus contritionis, per quos Pœnitentiæ Sacramentum redditur invalidum.

SECTIO I.

69. **N**orandum est tertio de varietate conditionum imperfectarum indicari ex varietate conditionum perfectæ contritionis, per quarum defectum sunt imperfectæ. Cuiusmodi conditiones, ut videtur apud Navarr. & ex antecedenti satis patet, sunt primò, ut sit detestatio voluntaria peccati, secundò, ut sit de peccato ipso quatenus est offensa Dei, tertio, ut sit summa, id est, quia peccator detestetur peccatum suum super omne detestabile, quarto, ut sit cum spe, scilicet in virtuali veniæ à Deo obtinendæ, quindò, ut peccandi voluntatem excludat, sitque cum proposito saltem virtuali, vitandi de cætero peccati: imprimis autem mortalia, servandique præcepta omnia, & peculiariter de confessione Sacramentali suo tempore faciendæ, & de satisfactione. Ex harum igitur singulis, distingui possunt constituti per earum defectum, contritiones imperfectæ. Quæ metaphoricè ex eo attritione dicitur, quod per illas cor hominis induratum peccato, non pertinet mollescat depulso ipso peccato, ac per veram contritionem: sicut nec lapis per attritionem, perinde ac per contritionem, sic in minimas partes redigitur, ut tangenti cedat, sed tantum in partes maiores dividitur. De vnaquaque autem videndum est illud quod proposuimus considerandum: num scilicet ex suo defectu ita sit imperfecta, ut invalidum reddat pœnitentiæ Sacramentum, tanquam non sufficiens ad peccatorum remissionem; non obstante quod re ipsa fiat confessio, & absolutio detur.

70. Atque de contritione imperfecta ex defectu primæ conditionis, cum ad instar illius quæ reperitur in damnatis ea coacta sit, & extorta: certum est, ne quidem cum Sacramento sufficere ad peccatorum remissionem: & per consequens neque ad ipsius Sacramenti validitatem. Ad confirmationem sufficit auctoritas Concilij Trid. sess. 14. c. 4. ubi dicitur, quod Ecclesia nunquam docuerit vel senserit Sacramentum Pœnitentiæ absque bono motu percipientium, gratiam conferre: & hæreticos qui tale quid scriptores Catholicos tradidisse calumniantur; falsò etiam docere contritionem (intellige quamcumque preparantem ad gratiam iustificantem iuxta Can. 5. eiusd. sess.) extortam esse & coactam, non liberam & voluntariam.]

De ea contritione imperfecta, cum qua ex Concilio Tridentino Sacramentum Pœnitentiæ potest esse validum.

SECTIO II.

71. **D**ea quæ imperfecta est ex defectu secundæ conditionis: nimirum quod non concipiatur expressè de peccato sub ea ratione, quæ est Dei offensa, habetur ex Concilio Trid. in citato cap. 4. eam si concipiatur ex consideratione turpitudinis peccatorum, aut gehennæ, aut pœnarum metu (quod explicuimus in præcedent. num. 40.) præparare ad gratiam iustificantem obtinendam, dummodo voluntatem

peccandi excludat, & sit cum spe veniæ, id est, ut Navarr. interpretatur in Enchir. cap. 1. num. 11. dummodo non ea mente respectu malorum quæ proveniunt ex peccato sic pœnitent quis, ut si illa non intervenirent ipse non pœnitenter, in d. peccare pergeret; quod quidè esset, ne implicite quidem aut virtute, propter Deum offensum, de peccato suo pœnitent: e. j. & per consequens, non eo modo pœnitent, quo requiritur ad obtinendam peccatorum remissionem, convertendo se ad Dominum iuxta illud Esai 45. Convertimini ad me, & salvi eritis.] & cap. 51. Derelinquat impius viam suam, & vir iniquus cogitationes suas & recedat ad Dominum.]

72. Vnde intelligitur rejciendam esse sententiam cuius in eodem num. 11. meminit Navarrus, dicentium ad condonationem peccati per Sacramentum Pœnitentiæ, sufficere attritionem qua Pœnitens dolet de peccato, non propter Deum: seu, non quia Deum offendit: sed propter infamiam aut alia mala quæ sibi intulit peccando. Nempe quia dilapidavit suam substantiam: ex nobili aliquo statu excidit: effectus est infamis: vires & pulchritudinem corporis perdidit; multatus est grandi pecunia: aut damnatus est ad trimesis: aut afficiendus est extremo supplicio. Accedit etiam quod talis attritio, ac dolor de peccatis magis fundetur in amore sui, quam Dei, & ex mortuo purè humano oritur; cum attritio sufficiens cum Sacramento ad iustificationem, aliquid amplius requirat, tanquam Dei donum & impulsus Spiritus sancti ex Concilio Trid. sess. 14. cap. 4. sitque ordinis supernaturalis eo modo quo expositum est antea in cap. 3. sub finem.

73. Quanquam negandum non est quod attingit Navarr. ibidem & sequens num. 41. talem attritionem tanquam pœnitentiæ terrore plenam, si voluntatem peccandi excludat, & sit cum spe veniæ (sine quibus conditionibus infructuosam esse patet ex Felice præfide qui disputante D. Paulo Ab. 24. de iudicio futuro, valde perterritus est, sed inde non evasit melior) bonam esse & vtiliter peccatorem eam concuti: quia iuvat ad retinendam cordis humani superbiam, & refræmandum peccandi affectum, excitandamque mentem ad Dei & iustitiæ divinæ memoriam: vnde anima disponitur ad excipiendum ac sequendum Spiritus sancti impulsus, de quo mentio est in Concilio Trid. loco citato: atque adeo ad agendam talem pœnitentiam, quæ saltem cum Sacramento sufficiat recuperationi divinæ gratiæ; etiam si de se ad eam non sufficiat: ita ut comparetur setæ in cap. Sicut seta, de pœnit. dist. 6. secunda: quia, ut rectè S. Ortus ait in 4. dist. 14. quest. 2. art. quinto col. 4. sicut seta quamvis non sit accommodata ad connectenda frusta cortij; est tamen ad inducendum filum quo connectuntur; sic timor servilis quamvis per se non sufficiat ad conglutinandam inter nos & Deum amicitiam, servit tamen multum charitati in animam introducendæ, quæ talis conglutinatio perficitur. Ad quod facit illud Ecclesiastici cap. 1. Timor Domini expellit peccatum, nam qui sine timore est non poterit iustificari.

74. Dubitaret fortè aliquis, An prædictam attritionem quæ diximus cum Sacramento sufficere ad gratiam iustificantem obtinendam, necessarium sit fundari in fide Christi. Nam pro parte negante facit, quod dolor, quem quis de peccatis concipit, quia sunt contra rectam rationem, videatur posse sufficere ad reconciliationem ipsius cum Deo sicut consensus in aliquo, quod est contra rationem rectam, sufficit ad perdendum divinam gratiam. Sed tenendum est contrarium: quia nulla attritio quæ non fundatur in Christi fide explicita vel implicite potest sufficienter disponere ad gratiam iustificantem ut patet ex Concilio Trid. sess. 6. cap. 6. Et confirmatur per illud ad Hebr. 11. Accedentem ad Deum credere oportet quia est, & iniquis se remunerat.] Itemque illud ibidem, Impossibile est sine fide placere Deo.] Ratio autem opposita nihil efficit: quia multo plus requiritur ad resurgendum ex peccato, quam ad ruendum in peccatum. Nam ad hoc sola vis liberæ arbitrij sufficere potest, non autem ad illud: quia talis ruina provenit ex defectu in agendo, cuius homo est ex se satis capax: surrectio vero ei opposita, pendet ex conatu; ad quem homo non est ex se sufficiens: sed requirit excitantem & adiuvan-

tem Dei gratiam, cui liberâ suâ voluntate assentiatur & cooperetur: vt in *titata sect. 6. cap. 5.* expressè traditur. Quia in re immorari non est huius instituti. Tantum monendum est, fidem Christi, qua istiusmodi attritionem fundari debere diximus, tunc esse explicitam, cum iuxta idem Concil. Trident. in *tit. cap. 6.* credimus à Deo iustificari impium per gratiam eius, per redemptionem quæ est in Christo Iesu. Quæ scilicet proposuit, vt *habetur ad Rom. tertio*, propitiatorum per fidem in sanguine ipsius, ad ostensionem iustitiæ suæ propter remissionem præcedentium delictorum, &c.] Implicitam vero tunc ceteri, cum est alius obiecti cognitio, ex qua per consequentiam deduci potest antedicta res explicita: cuiusmodi cognitio est, si quis credat non posse peccatum sibi aliter remitti quam per beneplacitum Dei, & eâ ratione quam ipse constituerit: ex tali enim cognitione rectè deduci potest, à Deo iustificari impium, per gratiam, per redemptionem, quæ est in Christo Iesu. Hæc n. a. serrè ex illo colligitur; factâ confirmataque hac sumptione. Sed Dei voluntas est vt hominibus remittantur peccata per Christi merita: prout scilicet in *sequen. cap. 7.* declaratur à Concilio Tridentino.

De aliis contritionibus imperfectis, quibus sit sententiam.

SECTIO III.

75. **D**E attritione seu contritione imperfecta ex defectu tertie conditionis: qualis est eorum quos pœnitet peccasse, ob id principaliter quod peccatum est offensâ Dei: & qui statuunt amplius non peccare sed non concipiunt peccatum, super omnia detestabilia dei estandum, neque reputant ipsum vitandum esse super omne vitabile. Nauar. in *Enchir. c. 1. n. 37.* aduersus Caietanum (quem etiam) reprehendit Sotus in *4. dist. 18. q. 3. art. 3. col. 9.*) probat eam ad peccatorum remissionem sufficere (quod intellige de iuris factem rigore) cum absolute Sacramentali; suscepta ab eo qui Sacerdoti confitens credit sine crassa ignorantia, se dolorem sufficientem habere, neque effectum Sacramentali, id est gratiæ, obicem ponere. Fundam. entum illius est, quod sacra literæ (vt pluribus locis allatis ostendit) à peccatoribus expressè exigant tantum vt agant pœnitentiam, non autem vt peccatum suum concipiant tanquam quid maxime omnium vitabile & detestabile: neque interpretatione ad tale quid, siue Concilia siue Patres, siue communis fidelium vsus, eadem loca extendere notentur. Quare nec nos debemus extendere; maxime cum id coniunctum habeat periculum perturbationis conscientiarum ob difficultatem quam contingeret experiri in vincendo naturalem inclinationem; qua solemus maiori de locis. ensu tangi de plerisque in commodis temporalibus, quam de nostris peccatis. Quamquam non ideo negandum est, quin opus sit, vt peccator animi proposito, malit quodcumque aliud malum, etiam mortem, quam peccatum.

76. De attritione quæ constituitur ex defectu quartæ conditionis, id est, ex eo, quod non sit cum spe, saltem virtuali, veniæ obtinendæ à Deo, dubium non est quin cum Sacramento ad iustificationem peccatorum vel remissionem non sufficiat: quia est pœnitentia contaminata peccato diffidentia; similis ei quam Iudas habuit, disponens non ad salutem sed ad perditionem, a. *Steler. atior. De pœnit. dist. 3.* Deinde quæ ex Conc. Trid. *sess. 6. c. 6.* præparatio necessaria ad iustificationem peccatoris, constituitur: sicut fides, ita & spes qua peccator erigatur fidens Deum sibi propter Christum propitium fore.

77. De attritione vero quæ ex defectu quintæ conditionis constituitur, & est (prout post Caiet. eam describit Nauar. in *præced. num. 36.*) eorum quos pœnitent mortaliter peccasse, vellentque non peccare, sed non omnino statuunt à peccatis abstinere: dicendum est, neque simul cum Sacramentali absolute gratiam obtinendam sufficere iuxta *cap. Quod quidam De pœnit. & remiss. arque regulam illam iuris in 6. non datur venia, nisi correcto.* Vnde vt notatum est à Caiet. in *verbo Confessionis iteratio*, peccatum facile committit, tum pœnitens qui cum ea petit vel accipit absolute gratiam tum Confessarius qui illam imperit. Quam sententiam sequens Sotus loco cit. rationem addit nominis, quo prædictum propositum

non peccandi, velletas appellatur: ne mpe quod ipsum tanquam solum modo conditionatū & infirmum, ac quasi claudicans, propriè exprimat per verbum vellem. Notandum vero est diligenter in hac re pro praxi, quod idem Sotus monet in *præced. dist. 17. quæst. 2. art. 5. sub initium*, contritionem & attritionem ad hoc Sacramentum sufficientem convenire debere, non solum in hoc, quod utraque sit deestatio peccati super omne detestabile; sed etiam quod sit cum absolute proposito numquam peccandi in futurum pro re vlla mundi: quoniam alias actus ille deestationis, ne quidem cum Sacramento suffi. eret ad gratiam diuinam & peccatorum remissionem obtinendam.

Pro quo facti memoratum cap. Quod quidam De pœnitentis & remiss. ubi statuitur non esse veram pœnitentiam eorum, quamvis confiteri velint de criminibus à se perpetratis, asserunt tamen se ab eis abstinere non posse. Facitem quod conuersio peccatoris ad Deum, vt ab illo veniam peccatorum misericorditer consequamur, debeat esse ex toto corde & iohelis 2. qualis non est, si quis non sit firmus, sed aliquo modo claudicat in proposito non peccandi de cætero. Accedit quod neque apud homines iudicetur vera pœnitentia illius, qui de iniuria illata veniam petit absque firmo proposito emendationis. Nec enim vir uxorem adulteram pro verè pœnitente habet, quam diu videt eam adhuc affici ad adulterum suum, nec dum firmiter proponere ab illius confusione abstinere. Quare nec apud Deum vera esse iudicabitur pœnitentia peccatoris, qui nondum apud se firmiter proposuit illud deserre: per quod, vt *Scriptura loquitur*, fornicatur à Deo suo; neque ea talis esse, per quam ille censeri possit Deum ex toto corde querere ad ipsum inueniendum: seu ad ipsum offensum sibi reconciliandum: quandoquidem ipsemet Deus ait apud *ierem. cap. 2. 9.* Queritis me & inuenietis, cum quæ fueritis me in toto corde vestro.]

De attritione denique; quam defectus vltimæ conditionis constituit potest, patet idem sentiendum esse, ac de proxime præcedenti; cum constet in lege Evangelicâ de confessione & satisfactione proposita esse præcepta obligantia peccatores sub moralitate vt non habere propositum confitendi & satisfaciendi suo tempore, sit non habere propositum vitandi omne mortale peccatum, adeoque care re conditione ad habendam Sacramentalem absolute gratiam necessaria iuxta antedicta.

LIBER SECVNDVS, AC OPERIS TOTIVS SEXTVS, DE SACRAMENTALI CONFESIONE.

P R A E F A T I O.

NON agitur hic de confessione fidei, qua fit coram tyrano: de qua *Mat. 10. Qui me confessus fuerit coram hominibus, confitebor & ego eum coram Patre meo.* & ad *Rom. 10. Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad salutem.*] Neque de confessione laudis seu

recogitationis diuinarum perfectionum, & gratiarum actione; frequenter significata in *Psalmis Davidis*, per verba *Confitemini, Confitebor, & Confiteantur*; atque *Matth. 11. cum Christus ait, Confiteor tibi Pater Domine caeli & terræ,*] sed agitur de confessione fraudis, hoc est, de recognitione propriorum peccatorum, non tamen omni: quia non ea quæ fit iudici in foro externo: vt illa quam Iosue exegit ab Achan dicens: *Confiteor, atque in dica mihi quid feceris; ne abscondas*] Iosue 7. Nec item de interiori qua fit soli Deo; dum nos aut generatim agnoscimus peccatores; aut nostras conscientias discubentes, diuersorum peccatorum coram eo reos nos esse ammaduertimus. Nec demique de exteriori, qua vis Deo, sic & homini locum Dei tenenti fit quidem; sed generaliter, vt fieri solet in introitu Missæ, vel immediate ante su